

ODTÜ MEZUNLARI DERNEĞİ HAYVAN HAKLARI ÇALIŞTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

Toplumda giderek daha fazla karşılık bulan şiddet kültürü, toplumsal çatışmayı beslemekte, yaşam hakkı gibi en temel konularda bile uzlaşmayı imkansız hale getirmekte, en alt düzeyde dahi kutuplaşmayı arttırmaktadır. Bu durum, hayvan hakları alanına da doğrudan yansımakta ve ne yazık ki hem politika üretiminde hem de uygulamalarda kendini göstermektedir.

Yeni yerleşim alanları oluşturulurken ve yatırımlar planlanırken alanın sakinleri olan yaban hayatının gözetilmemesi, hayvanların doğal yaşam alanlarını bozmakta, onları yerinden etmekte ya da yok etmektedir. Bir sergi alanı olarak tasarlanan hayvanat bahçeleri canlıları doğalarından koparmakta; hayvan deneyleri, avcılık, hayvan ticareti, besi endüstrisi ve diğer ticari sebeplerle hayvanların kullanımı hayvanların eziyet çekmesine ve ölümüne sebep olmaktadır. Tüm bunların sonucu olarak, ekosistem insan kaynaklı olarak bozulmaktadır.

Tüm bu olumsuz sonuçların yaşanmaması için, hayvan hakları alanında da hak temelli bilimsel, etik, siyasetten bağımsız, şiddetsiz bir yaklaşımın benimsenmesi gereklidir. Bilinmelidir ki bütün canlıların yaşamı değerlidir, bu değer ve ekosistemdeki bütünlüğün gözetilmesi insanların psikolojik, sosyal, fiziki sağlıklı yaşamı için de elzemdir. Ancak Ülkemiz özelinde, 30 Temmuz 2024 tarihinde kabul edilen, 7527 no'lu, 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair kanun, evcil hayvanlar dışındaki hayvanları korumaya yönelik tasarlanmış olmamasının yanı sıra, bu yaklaşımdan oldukça uzaktır ve hayvanlara önemli zararlar verilmesine neden olmuştur. Yerel uygulamalardaki şiddet, kontrolsüz evcil hayvan ticareti, kırsalda kontrol edilmeyen üreme, sahiplenmede cins hayvanların tercih edilmesi ve terk edilen hayvanlar vahim sonuçlar doğurmaktadır.

5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nda yapılan son değişiklikler ve uygulama yönetmeliği, uzman görüşleri ve toplum vicdanı hiçe sayılarak şekillenmiştir. Belediyeler nezdinde mevcut sistemde şeffaflık ve hesap verilebilirlik konusunda önemli eksikler bulunmakta, ilgili mesleklerden uzmanların ve sivil toplumun izleme, denetim süreçlerine katılımı mümkün olmamakta, önemli kararların alındığı İl Hayvanları Koruma Kurullarına katılım olanağı kısıtlı kalmaktadır. Kontrolsüzce ve şiddetle yapılan hayvan toplama işlemleri insanlar için de zararlıdır: kırsaldan, insana alışık olmayan başka hayvanların yerleşim yerlerine çekilmesine ve sağlık sorunlarına yol açmaktadır. Son tartışmalı mevzuat bilime, etiğe ve halk sağlığına uygun değildir. Kısırlaştırma-şiflatma-yerinde yaşatma modelinin yeniden benimsenmesi hem hayvanların refahı hem de popülasyon kontrolü ve halk sağlığı açısından en etkili, etik ve bilimsel, uygulanabilir çözüm olarak öne çıkmaktadır.

Yönetimler kanunen, sahipsiz hayvanlara bakmak ve rehabilite etmek, uygun altyapıyı hazırlamak ve ödenek ayırmakla yükümlüdür (bkz. 5199 sayılı kanun madde 4 j ile k bentleri, 7332 sayılı kanun madde 2, 7527 sayılı kanun madde 8 ve 13). Ancak mevcut geçici hayvan bakımevlerinin gerek şartları gerekse sayısal kapasitesi buna uygun değildir. Yeterli kısırlaştırma uygulaması yapılmayan yıllar boyunca yerel yönetimlere gösterildiği bilinen anlayışın, yukarıda belirtilen etkenler ışığında, toplama uygulamasının yapılmaması konusunda da gösterilmesi uygun olacaktır.

Bilimsellikten uzak tüm uygulamalara derhal son verilmelidir. Mevzuatın iyileştirilmesi, izleme-denetimin güçlendirilmesi ile kamuoyunun eğitimi ve doğru bilgilendirilmesi boyutlarını da içine alan “yaşam hakkı” temelli kapsamlı bir eylem planı uygulamaya konulmalıdır. Yetkilileri, siyasetçileri, akademisyenleri, uzmanları, sivil toplum örgütlerini, sanatçıları, medya temsilcilerini, vatandaşları; dile getirilen konularda adım atmaya davet ediyor ve etik, sürdürülebilir bir yaşam oluşturmak için destek olmaya hazır olduğumuzu beyan ediyoruz.

Düzenleyen:

ODTÜ Mezunları Derneği (Doğa ve Hayvan Hakları Komisyonu)

Katılımcı Kurumlar (alfabetik sıra):

Arı Kültür Sanat Merkezi
Birleşmiş Ressamlar ve Heykeltıraşlar Derneği (BRHD)
Burak Özgüner Hayvan Hakları Çalışma Merkezi (BURHAK)
Çağdaş Drama Derneği
Diren Tekir Doğa ve Hayvanları Koruma Derneği
Doğa Dostu ve Hayvanları Koruma Derneği
Doğayı ve Çevreyi Koruma, Yaşatma Derneği (DOĞÇEV)
Hacettepe Üniversitesi Hayvan Hakları ve Doğayı Koruma Topluluğu (HAYDOK)
Hayvan Yaşam Özgürlük İnsiyatifi
Hayvanların Yaşam Hakları Konfederasyonu (HAYKONFED)
Nazilli Hayvan Hakları ve Doğa Koruma Derneği
ODTÜ Çevre Topluluğu
Patıkara Hayvan Koruma ve Hayvanlara Acil Müdahale Derneği
Şiddetsiz Toplum Derneği
Veteriner Hekimler Derneği
Yaşamdan Yana Veteriner Hekimler Platformu

Katılımcı Bireyler (alfabetik sıra):

Gazeteci-Çizer **Aslı Alpar**
Tiyatro Oyuncusu **Çiğdem Mine Metya Haktanır**
Veteriner Hekim **Doğukan Bahar**
Psikolog Dr. **Ferihan Tanrıkut**
Gazeteci-Belgeselci **Gökhan Mezarcı**
Prof. Dr. **İlknur Taş**
Dr. Öğretim Üyesi **Mert Elverici**
Gönüllü **Nesrin Güngör**
Enerji ve İklim Uzmanı **Önder Algedik**
Prof. Dr. **Safure Bulut**
Oyuncu-Yazar **Semih İğdigül**
Avukat **Tuğba Gürsoy**